

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K. — f.
 Hat óra — — 25 K. — f.
 Három óra — — 13 K. — f.
 Egyes számok ára 1 korona.
 Magyarországra 63 K. — f.
 Egyébb külföldre 75 K. — f.

TELEFON: 98.

BARS

N. v. p. riad. p. a. t. v Bratislava
 cis. 25448/III. a 1925

HIRDETÉSEK:

□ centiméterenként — filler.
 Nyílteri közlemények garmond
 soronként — filler.

Gyakori hirdető- és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 árendájában részeseink.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A közliratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Készliratok vissza nem adandók.

Alapította: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelenik:
 Minden vasárnap reggel.

Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA.

A hirdetőket, előfizetőket s a reklám-
 cikkeket a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A lap kiadója: NYITRAI és TÁRSA.

1933. Karácsony.

(...—). Halkan hulló hópihéek vég-
 telen sora, szánkázó gyerekek, hi-
 deg szoba, gond a homlokokon, bi-
 zonytalan kezekkel számolt fizetés-
 maradék, restrinkció, fizetésleszálli-
 tás, fásult legyintés — : 1933. ka-
 rácsonya.

De amikor halkan, szeretettel,
 mintha nagy beteghez jönne, eljön
 a karácsonyest és a karácsonyfán
 kigyulnak a fények, elsimul minden
 gond, ellefejtődik minden baj. Az
 óriáshenger, az élet kíméletlen irama,
 amely meglódulva, megfékezhetetlen-
 nül gördült ideig, csodálatosan meg-
 állt a szeretet süppedt boldogságá-
 ban. Talán holnap már tovább rohan,
 de ma megtörtént a csoda, megállt,
 mert megállította a szeretet.

Napjaink rohannak, éveink mul-
 nak, ki tudja kivel hányszor fordul
 a föld. Rohanunk mi is vakon, csak
 azért, mert más is rohan. Csendes
 kis boldogságot észre nem veszünk,
 futtában szeretünk, futtában gyülő-
 lünk, visz az iram, a láz és cserepes
 ajakkal szédülten vágatunk, hogy
 el ne hagyjon az élet.

Ebbe az örült hájszába belenyul
 egy puha, meleg kéz, amely meg-
 fogja szívéünket, hozzánk hajol egy
 titkos ajak és lelkünkbe sugja a bol-
 dogság titkát: „Krisztus a boldog-
 ság, a szeretet.”

Oly jó ezt hallanunk, oly boldog-
 ság megpihennünk és rácsodálkoz-
 nunk az élet nagy titkára a szere-
 tetre.

Ez karácsony. Megfogja a sujtó
 kezét, lágyan befogja az átkozódó
 ajkat. Keze nyomán elmúl a bánat,
 száraz szemek, kiszáradt források mé-
 lyéből talán egy új élet könnye csor-
 dul és a hájszolt emberre ráborul a
 csend, a végtelen égbolt alatt 1933
 évvel ezelőtt pihegő betlehemi me-
 zők csendje.

Akkor is beteg volt a világ, ak-
 kor is szegény volt a szegény, de
 ő a szegények legszegényebbje hozta
 nekünk az élet legnagyobb ajándé-
 kát, a szeretetet. Apró gyermekke-
 zek szórták szét a betlehemi éjsza-
 kában a szeretetmagot és Jézus szórtá,
 szórtá Betlehemtől a Golgotáig. Pász-

tornak, királynak; Heródesnek, jó-
 barátának; apostolnak, Magdolnának,
 Péternek és Judásnak, Veronika ken-
 dőjébe, jobb latornak, bal latornak
 és kezei nem fáradtak, mert szere-
 tetet, nagy-nagy isteni szeretetet osz-
 tottak.

És ezt a szeretetet szórták to-
 vább az ő tanítványai. Üldöztetés-
 ben és vallatásban, guny ostromá-
 ban, vadállatok torkában, emberi vad-
 állatok torkában, pallosok villogó éle
 alatt, számüzetésben, vértanuságban
 szórták a mérhetetlen krisztusi sze-
 retet boldog magvait. Millió és mil-
 lió lélek karácsonyfán gyujtották meg
 a szeretet fényét és a világ csodás
 csillogó fátyolt kapott, mert az Ige
 testté lőn és áradt belőle a szeretet,
 mint egy csodás nagy tolyam. De
 jöttek új századok és a gyűlölet tá-
 madott. A szeretet mint letört virág
 hervadt, fogyott.

Háboruk, éhség, inség, szakadá-
 sok, népvándorlás, reneszánsz és for-
 radalmak... a szeretet porbatiporva
 vonaglott és minden új napon, új
 gyűlölttség bontott zászlót.

Világháború! A szeretet hangoz-
 tatása csak guny! Krisztus eltakarta
 arcát. Ki a felelős? Ki a tömeg-
 gyilkos? Ki a szeretetgyilkos? Ki
 borította sötétségbe a földet; kit bánt
 a világság? Kinek az érdeke, hogy
 a gyűlölet sötétjében egymásnak ro-
 hanjanak testvérek? Miért van ma
 félelem és rettegés nyugalom és bol-
 dogság helyett? Miért van ma gáz,
 650 koronás modern patent gázál-
 arc, hadirepülő, tank, gázbomba, ezer
 gyilkoló fegyver és ugrásra feszülő
 izmok? Az emberi ész minden mo-
 dern technikai csodája miért van csak
 gyilkolásra, gyűlöletre berendezve?
 Miért?

Hát igazán már csak gyűlölni
 tudunk? Elfelejtettük, hogy mi a
 szeretet, Krisztus, ember, megértés,
 béke? Gyűlölettel torzult orcánkat
 Isten elől gázálarcokkal fogjuk takarni?

A szeretet már csak ösztönös for-
 májában az állatok között marad
 meg? A tiszta, tudatos szeretet, amely
 Isten, ember és törvény tiszteléből
 ered, már meghalt?

Iszonyu volna ez. Vigasztalanabb

Madách eskimó jeleneténél. Nem!
 a szeretetet hiába temetik, hiába ha-
 rangoztak neki ágyukkal, pergőtü-
 zekkel, kábitottak gázokkal, pusztí-
 tották jelszavakkal. Ideig-óráig sirba
 fektet, de föltámad, mert törvényét
 Isten nem hideg fába, kőbe, ércbe,
 hanem az emberi élő szívébe véste.

A szeretet minden évben elindul
 a betlehemi kisdedtől, a kialvó mé-
 cseket újra megtölti, a kialudtak he-
 lyett új fényeket gyújt és a soha ki
 nem alvó parázsból lobogó tüzek
 gyulnak. És egyszer-egyszer, ez min-
 den szent reményünk, eljön a nap,
 amikor megszűnik minden gyűlölet,
 elmúlik minden káinkodás és rávir-
 rad az emberiségre a lelkek örök
 karácsonya, a szeretetnek és béké-
 nek soha el nem muló szent örök
 karácsonya.

A technokráciáról.

Irtta: HOLLÓ GÉZA.

A technokrácia fogalma, sőt a neve is
 amerikai eredetű, de ma már mindig többet
 emlegetik a lapok ideát az óvilágban is.

A szó ugyanolyan összetett és ugyanugy
 uralmat és rendszert jelent, mint pl. az au-
 tokrácia, arisztokrácia, vagy demokrácia. Az
 előbbi szavak jelölik az önkényuralmat —
 amit nem muszáj okvetlenül mindjárt a roz-
 szabbik értelemben venni — a hivalkó ural-
 mat s a nép uralmát, a technokrácia jelenti
 a technikának, sőt a technikusoknak uralmát.

A technika korszakában nem is olyan
 nagyon meglepő gondolat.

A régi Egyiptomban egy munkás kézi
 erővel 10 óra alatt 450 téglát állított elő.
 A legmodernebb téglagyártó géppel 1 mun-
 kás 1 nap alatt 400,000 téglát tud előállítani,
 — a régi Görögországban 1 rabszolga a kézi
 malmon előállított 2—300 kg. lisztet, ma egy
 minneapoliszi malmalomban egyetlen egy em-
 ber 1 napi munkával előállít 6,000,000 kg.
 kitűnő lisztet, vagyis leőröl cirka 700 vagon
 gabonát. A több mint 100,000 lakosú
 Egyesült Államok egész téglaszükségletét elő
 tudja állítani 6—700 ember és egész liszt-
 szükségletét 17 ember.

Nem kell azonban évezredek átugorni,
 hogy meglássuk a technikai fejlődés rohamos
 tempóját. Csekély 20 esztendő is a fejlődés-
 nek szédítő perspektíváját tárja elénk. 1914
 —1933-ig az elektromos ázzórték gyártása
 odáig fejlődött, hogy az üvegfürtő gép segé-
 lyével 1 munkás ma 9000-szer annyit lámpát
 állít elő, mint 1914-ben, azaz 1 munkás 9000
 korábbi munkás munkáját tudja elvégezni.
 Vannak azonban már teljesen munkás nél-
 küli gyárak. New-Jerseyben egy műselyem-
 gyár szakadatlan üzemben dolgozik egyetlen
 munkás nélkül egy két mérnök irányítás
 mellett. Önműködő továbbító készülékeken
 éjjel-nappal szakadatlan folyamban árad be
 a gyár egyik oldalán a nyersanyag s áram-
 lik ki a másik oldalon a bálákba csavart
 teljesen kész vignettázott műselyemszövet a
 legkülönbözőbb színekre és mintákra festve.

Még a festést is gombnyomás szabályozza s a színárnyalatokat az emberi szemnél ezer-szer érzékenyebb fotoelektromos cellák ellenőrzik és szabályozzák. Fotoelektromos cellák ellenőrzik a gyártási hibákat is és egyenesen kísérteties, mikor a kész áru elvonul a fotoelektromos cella csatlakoztatás szeme előtt s a legkisebb hibánál előrelendül egy acélkar s a mozgó szalagról leléki a hibás árut. Ma Amerikában divat egy reklámozni az árut, hogy „emberi kézzel nem érintve”. A vasöntők, hengerművek csarnoka szinte teljesen üres. Gépeknek viszik az izzó ércöntőt a gözkalapács és henger alá s mint izzó tüzes kigyók sikkannak ki alóluk a vasuti sínek, vasravezek — „emberi kéztől nem érintve”. A miwankteei Smith Corporation autólaváz gyára 200 méter hosszú, 90 méter széles tere mindenütt úgy ismeretes, mint a „gyár ember nélküli”. Künn, a gyáron kívül, a nyersanyag rendezése s a kész áru elszállítás körül ugyan 208 ember dolgozik, benn a hatalmas tereben azonban egy magas hidról egyetlen ember ügyel fel a gépek munkáját anélkül, hogy csak egy ujjal is hozzá nyúlva valamibez s a gyár 7200 autólavázát szállíthat naponta — ha van annyi megrendelése.

Egyelőre ezek a gyárak még kivételek — de megvannak, előfutáraként a jövő fejlődésének. Az amerikai téglagyártó iparban egyelőre még 39000 munkás dolgozik 60 helyett s a malomiparban 27000 ember 17 helyett, de már „feleslegesek”, már halálra vannak itélve, mert ha onnan kikérülnek, ugyan hol helyezkednek el, mikor minden gyárban csökkentik a munkások számát, ahelyett, hogy újakat vennének fel. A kulturálatlan vidékek kulturába vonása legfeljebb csak lassítja a folyamatot, de meg nem szünteti. Ma, a dekonjunktúra idején az amerikai gyárak szinte kivétel nélkül redukált üzemielt dolgoznak, sok közülük teljesen bezárta kapuit, de a gazdasági élet szakértői szerint, ha újabb bekövetkezik is az 1929. évi teljes prosperitás időszak, a 15 millió munkanélküli fele akkor is munka nélkül maradna, mert helyüket elfoglalta a gép.

De nemcsak az emberi munkaerőnek géperővel való helyettesítése révén, hanem a tökéletesebb és tartósabb anyagok felhasználásával s a technika fejlődésével

munkanélküliek számát. Aránylag könnyen és gyorsan romló iparcikkeket ma már lehet olyan anyagokból előállítani, hogy kiszolgáljanak egy emberéleten keresztül, sőt még tovább is. Ha pld. az elektromos kapcsoló rugóját egy bizonyos foszforbromból készítjük, azt pusztá forgatással el nem lehet törni, ha egy ember egész életén keresztül éjjel-nappal egyebet sem csinál, mint hogy azt forgatja. Ha a borotvapengét Vidia-fém-ből készítjük, az egy életen keresztül használható maradna, a Boemsria nívua rostjából olyan szövetet lehet készíteni, mely 7-szer olyan erős, mint a gyapjuszövet és százszor olyan erős, mint a pamutszövet, a belőle készített papírost pedig kézzel nem lehet elszakítani, a törhetetlen üveget nem lehet eltörni, pedig tessék csak elképzelni, hogy a boldog családí dík intimtámasza, hány tárgyért vágnak földhöz a gyöngéd és lovagias férfiak s hány poharat a turbékoló szerető hűtvelek — a gyerekek és a családok trései rekordjairól nem is beszélve. Ez kérem mind munkásokkal! Csak az évenként összesített poharak szerény számításával legalább 50,000 munkásnak adnak kenyeret szerie a világban, a többi üvegnumú ablakablát nem is számítva. Ha ezek a munkások az eddigi törékeny üveg helyett csak egy évig mindig csak törhetetlen üveget gyártanak, az év letelével már jelentkehetnek is felvételre a munkanélküliek seregébe, mert az üvegutánpótlás szontul már tízed vagy századrészt sem teszi ki az eddigi szükségletnek.

Ime! Gy járul hozzá a technika nem csak új és újabb munkagépek beállításával, hanem a felhasználást anyagok tökéletesítésével is a túltermeléshez, a munkanélküliség előidézéséhez és fokozásához.

A távoli őskorban, a barlangok homályában az embernek még nem állott rendelkezésre más erő mint a saját testének ereje. Nem is vitte még odáig sem hogy csak egy kunyhót is tudott volna építeni magának, azért húzódtott a barlangok mélyére. Saját testének erején kívül az első külső erőforrás az elfogott és rabozólgatva tett ellenség ereje volt. Ez megkönyvitette az életét s avval hogy az egyik ember az átlag emberi sorsnál mélyebbre sülyedt a másik magasabbra emelkedhetett és kezdetét vette a civilizáció. Hogy

az egyiptomi piramisok felépülhessenek évtizedeknek sorain keresztül száz meg száz-ézer embernek kellett győtrődni az ég nap-sütésében míg a munkában görnyedő hátakra véres csikokat vont a rabozólgatók durva ostora. Hogy a görög kultúra kibonthassa csodálatos virágait, hogy az Akropolisz, a mi-ló Vénusz és Páto diadlogusi állólhassanak 5 millió szabad görög mellett 12 millió rab-zozólgának kellett baromi módon dolgoznia, hogy amazoknak jusson idejük kulturát teremteni.

Csak zárófel között jegyzem meg, hogy nem ok nélkül nevezik a görögöket a politika első mesterninek, mert ezt a társadalmi berendezkedést ők demokrácának nevezték. Ne tessék tehát a mai demokráciákat gyanusítani azzal, hogy ezt a rendszert ők találták volna fel!

A házi állatok megszelídítésével és igá-bafogásával egy új az előbbinél hatalmasabb külső erő a szó szoros értelmében vett lőerő állt az ember szolgálatába. Eáltal az ember nemcsak megszabadult sok durva munkától, hanem legfőképpen időt, lehetőséget nyert arra, hogy a gépek feltalálásával a természeti erők meghódításával teljesen szabaddá tegye magát a munka jármától.

A fejlődésnek ez az új korszaka a tűz, a víz, a szél erejének felhasználásával szerződtött, igazi lendületet azonban a gőzgép feltalálásával vett s attól kezdve szűdületet iramban halad előre. A természeti erők leigázásával a gépek alkalmazásával ma több mint 1 milliárd lőerőnyi energia áll a kb. 600 millió kultúremberiség rendelkezésére. Ez több mint 10 milliárd emberi rabozolga erejének felel meg. Ma átlag minden fehér embernek (az 1 napos ceacsémőnek is) 15 gép rabozolga áll rendelkezésre és várja parancsait. — Lehet, hogy ez a szám pár év alatt a duplájára, új energiaforrások felfedezésével, akár százszorosára, vagy ezerszeresére emelkedik.

(Folyt. köv.)

CSAK HELYBELI IPAROSSAL DOLGOZTASS!

KRISZTINA.

(Vázlat.)

Irtá: KARAFIÁTH M. dr.

Dobóvárszegen vagyunk. A hólepte utcákon dermesztő a hideg. Az ájtatos templomi közönség szapora léptekkel tipeg hazá a miséről. Egy fekete ruhás, egyenes testtartású, karcos nő fiatalos fűrgeséggel igyekszik előre. Ruganyos léptei alatt alig csikorog a fagyott hó.

Tizennyolc éves lányunk vélnéd Orcái ugy piroslanak, barna szeme ugy csillog a féltárcát fedő fátylon keresztül. Pedig régen volt, mikor ez a könnyű léptű nő, akit a szembejövők barátságosan köszöntenek, tizen-nyolcadik tavaszának örövendett, mert most már az élete telét járja.

Hosszu élete multját kevés igazi öröm érte, de ő azzal a kevéssel is takarékoskodott. Mindig félretett belőle valamicskét élete borosabb napjai számára. Ha szomorúság érte, nem engedte, hogy az a hangulatán felül kerekedjék, hanem végzett vele, nem hanyaveti nembánomsággal, hanem nőnél ritka akarat-erővel.

Már évek óta egyedül állott a világban. Vagyon nélkül, önmagára utalva, megélhetését egyik napról a másikra két keze munkájával biztosította. Most kosztos diákjai vannak. de kérdés, még meddig? Mert ezek a dobóvárszegi gimnázium utolsó magyar növendékei.

Most is azért siet hazá, hogy annak az öt éves diáknak megfőzze a vasárnapi ebédjét. Rendes cselédre nem telik neki, ezért minden munka a háznál az ő, már koros vál-laira nehezedik.

És végzi ezt a minden munkát hősiesen, mosolyogva, pedig a pihenés már kellene neki. De a fáradságot elnyhi az az öröm, hogy a gondjáró bizott fiuk megnyugtató testi állapotával büszkélkedhet. A fiuk ezt érzik

és meghálálják azzal a tisztelettel, amellyel Krisztina nénin csüngenek.

Mikor édesatyja meghalt, Krisztina már tul volt azon a koron, amelyben a nő könnyen akad meg Hymen halójában.

Édesatyja 48 évvel ezelőt özvegy s már öreg ember volt. Mint nyugalmazott gazdasági intéző, Dobóvárszegen húzódtott meg. Azt a közel husz esztendő, melyet a gondviselés neki még fenntartott, itt akarta végig élni, testi-lelki nyugalomban.

Két hajdon leányával visszavonultan élvezte itt a kisvárosi élet ártatlan kedélyes örömeit, melyek szerény igényeit kiegyítették. Többi gyermeke már idegenben kereste és találta megélhetését. Kisebb leánya csakhamar férjhez ment, de rövid időre rá meghalt s most már csak ketten maradtak: Krisztina s a bácsi.

Azért az öregur most is jól megvolt az otthoni, régimódi, megszokott butorok között, szép jialtal leánya gondozásában. Mert hát Krisztina kisasszony nem volt csak szemre csinos vagy talán szép is, hanem kedves élnékségével, okos beazédével, pajzán szellemességével is kellemes hatott.

Forgolódott is körülötte a széptevő férfi fiataliság. Bálokon túlekedtek, hogy hozzá jus-sanak. Kiváló táncosnő volt. Különösen magyar táncával tűnt ki, mozdulatai kezzevel, melyet a női mőtöség bájjával párosított. Ezért büszke is volt, akivel Krisztina érdemesnek tartotta a szupécársádst végig táncolni.

Az udvarlói azonban csak óvatosan legyeskedtek körülötte, mert a szép Krisztina, kinek szellemessége még a legmáltbb ifjut is felvilányozta, csak szegény lány volt.

Egy azonban mégis akadt az öt körül-rajongó ifjak közül, akinek ő nemcsak tetszett, hanem akinek tán a szívét is megbolygatta. Megbolygatta pedig öntudatlanul mert viszont

az az ifju az ő nyugalmát is megzavarta s ezt ők érezték.

Igazán szerelem volt-e mindkét részről ez a vonzódás? — nem tudjuk. De legalább Krisztinában annak kellett lennie, mert aztán ő már csak pártában öregedett meg.

Akkor azt beszéltek, hogy a körül-mények kényzere volt az oka, hogy ebből a szivviszonyból nem lett házasság. Az a fiatal ember ugyanis nagy becsüggyal lépett az élet küzdőterére. A közéletben is akart szerepelni, améhez abban az időben még a családí összekötötés kellett. Ehhez ennek a szegény lányának a révén nem juthatott. A számító ész tehát felülkerekedett benne a sziv dobbanásán. Talán szöba is került kettőjük között ez a kérdés s az okos Krisztina belátta, hogy házasságukban ő csak kerékkötője volna kedvesének és — lemondott róla higad-tan, tragédiás élet nélkül.

Kedves esküvőjén aztán Krisztina is ott volt. Nem könyezett, nem ájult el. Erős lelke leküzdötte a szive fájdalomát: Közönyt mutatott. Nem akart a mende-mondának okot adni arra, hogy az a szive titkával foglalkozzék, hanem el akarta még a gyanuját is fojtani annak, mintha az az oltár ott előtte, élete boldogságának a vesztőhelye volna . . .

Krisztina kedélyén nem látszott a családás, a lemondás lesújtó hatása. Erős lélek volt és büszke. A szivét nem tárta fel másoknak, még az édesatyjának sem. A buját magába fojtotta.

Közlekedett ugyan feljé később még két komoly kéro, akiknek egyike nagyon szerel-mével volt belé, de Krisztina gunyoros modor-ával elriasztotta őket. Az az egy családás döntő hatással volt egész életére. Hú maradt első s egyuttal utolsó szerelméhez, hú a pártájához.

Igazi nő volt, derék. Szive sajjását azzal egyhitette, hogy ezental fokozott gondnal nyítkezett öreg atyjának kedélyessé tenni ott-

Kós Károly félszázados jubileumára.

Vajjon ki ne ismerné a budapesti állatkert művészen magyar házait? Kiben vidám madarak, kiben komor bőlény avagy kacsu zarárf lakozik. De tán kevesen tudják, hogy e pompás házikókat a Kós Károly zsenije hívta életre. Valamint az ő műve a Városmajor pazarlón pompás magyar stílusban épített iskolája, a székei nemzeti muzeum Szepsiztyörgyön, egy csomó szebbnél-szebb templom és iskola Székegyföldön. Azonkívül remekbe készült grafikus munkák, illusztrációk egész serege hirdeti Kós Károly kifogyhatatlan tehetségét. De ez az egyetemes képességekkel megáldott művész épp oly mestere a tollnak is. Szépiró, poihisztor; mint regényíró és novellista egyaránt elsőrendű. Leghíresebb műve a Varjunemzettség, legkedvesebb könyve a Kalotaszeg című, mert ezt szíve mélyessége szeretete diktálta, melyet imádott népe iránt érez. Ez sugalta Erdély című könyvét is. „Ének Átila királyról” című munkája, melyet maga illusztrált, szedett, kötött be, bibliofilremekmű. Ez a páratlan tehetségű ember lankadatlan erővel munkálta az erdélyi magyar kultúrát. Vezére, lelke a szellemi megnyilvánulásoknak. Kedves kötelességek teljesítője, amikor melegen köszöntötte őt születésnapja alkalmából, kérve az Istent, tartsa meg őt mennél tovább erejének és energiájának teljében az erdélyi magyarság nemes szolgálatában.

PÁPASZEM.

— **Utazási kedvezmény.** Besztercebányán február hó 2—5 között lezajló sáhi versenyek alkalmából a pozsonyi vasúti igazgatóság térítvények kedvezményét engedélyezte a közönség részére. Minden állomásról odautazás február hó 1—5 között, tetszés szerint. Visszaútazás február hó 2—6 között. Február 6-án a visszaútazást legkésőbb déli 12 óráig meg kell kezdeni.

Pán sipjától a Jazzig.

Tánc és muzsika! Olyan régi, mint az ember, olyan ősi, mint az öröm.

Az öröm szülhette az első táncmozdulatokat, az első melódia, mikor felcsendült a hallgató erdő mélyén Pán hétágu seipján, örömmel dalolt a kis faunoknak és nimfáknak, akik vígan ugrándoztak jökegű istenük körül.

Pán sipja megmozgatta az erdő istenit és istenek, halandók táncoltak a sip trilláira.

A görög világ aulos-sa ez a sip. A hazatérő hős ünneplésekor a vigjátéki kórus satirjai és nimfái, a vig lakomák rabszolgályaival az aulos melódiáira lejtették a táncukat.

Nem változott a rómaiaknál sem a tánczene, az aulos csak új nevet kapott, a tibia is sip volt, csak már nem Pán egyszerű faszerszáma, hanem érchangszer, bár a görögök kísérletnek vették a chiterát, mely egy huron pengelve, monoton hangon kísérte a sipot.

A hárfá és a lant először a római istentiszteleteken tűnt fel, de hamar átvették profán muzsikának is. A szép keleti táncsnörök már hárfá és lant kísérettel énekelik a szerelem dalait táncmozdulatok közben.

A tibia, a hárfá az első zenekar.

A középkor vallásos, szigorú szelleme nem kedvezett a táncmuzsikának. A szerelem troubadour lantjával járja az országot, de csak énekel.

A fenséges orgona, amely már a VIII. században sok templomban emeli a vallásos hangulatot. Évről-évre fejlődik, tökéletesedik, míg a profán zene még a fuvalóknál tart.

Ha mégis táncolni, sipokra járja az egyszerű nép. A középkor cerekán új hangvonalat be a durvább mulatságokhoz, kocsmái hangszer: a francia cornemuse, a német Dudelsack, magyarul: a dűda.

A reneszans előtti időkben, mikor az askéta világfelfogás enged szigorúságából, újra megindul a táncolás, de csak népies mulatság, hisz a dűda mást nem is vonzhatott maga után.

A reneszans vidám és felszabadult világa már a szalonzene őseit állítja össze. A gazdag városok jómódu és jókedvű polgárai népszerűsítik a táncot, amely bevonul az előkelők palotáiba is. Zenekarokról még szó sincs, míg nálunk Magyarországon pár szál cigány mellett mulat a legnagyobb ur is, a

külföldön oboa, fíre, cornemuse (néha dob is) mellett táncolnak.

A XVII. században a hajósok hozzák a pengető hangszereket divatját, amely nem is annyira a táncmuzsikánál, hanem a szinpadizsenél kap szerepet.

1600-tól kezdve már van színházi zene, lant, csemlallo, kevés fuvó hangjaira lejt a ballet első próbálkozásai.

A romantikus pásztorjátékok jobban szeretik a pengetőhangszereket, ezt veszik át a Lajosok korának mulatózásai is.

A XVIII. század közepén végre megjelenik a hegedű és ezzel a mai tánczene és zenekar veszi meg primitív kezdetét. Új hangszer a gitár is, de csak az előkelők mulatságán szerepel, XIX. században kerül a polgári zenekarokba.

A XVIII. században már többet táncolnak, bár a táncolást társadalmi szükségé a XIX. század emeli.

Nyilvános helyen a XVIII. században még csak a nép táncol, még mindig a fuvós hangszereket szeretik a legjobban. Az előkelő szalonzokban még csak itt-ott tipegnek a csemlallo. spinett hangjaira.

A XVIII. század vége meghozza a nagy zenekarokat a színházi táncchoz és az udvari ünnepeiknél.

Ebben a zenekarban már fontos a hegedű, de még mindig a fuvós hangszerek vezetnek.

A XIX. században veszi át a vezető uralmat a hegedű a zenekarokban, a spinét az otthonokban, mely már csak külső formában különbözik a kalapácsos zongorától. Offenbach balettjeit már rendszer nagy zenekarokkal táncolják és a biedermeier összejeveleken hegedű hangjai mellett is lejtik a menüettet. Párizs és Bécs hozza divatba a speciális tánczenekart, a kis zenekart szeretik. A párizsi specialitás a szalonzene, tagjai: zongora, harmonium, dob, 1—2 hegedű.

Bécsben a harmonika, gitár, hegedű megalkotta a schramli zenét, amely nagy népszerűséggel elterjed az ország határain túl is.

Nálunk fénykorát éli a cigány, de az előkelők, akik külföldön jártak, a párizsi szalonzeneakat akarják divatba hozni, nem sok sikerrel.

A szalonzene, a schramli, a cigány uralja

honát. Dédelgette, kényeztette, ügyelt rá. Még a házon kívül is ellenőriztette, mert a magát még mindig fiatalnak érző öregur sokszor olyat is követelt el, ami öreg embernek ártalmas is lehet.

Az öregur nyugdíja silány volt, ezért kezdett a megtakarított kis tőkéje zsugorodni. Krisztina tehát magához vette a pénzért kulcsát. Okos gazdálkodása nélkül atyja bizonyára csakhamar adósság csinalásra szorult volna, hogy megélhesen.

Az öregur világéletében nem volt ugyan tékozló, de magas korában a következetessége lazuult, kezdett könnyen banni a pénzzel. Délutánonként nyáron a „Kert”-be, télen vagy rossz időben valami vendéglőbe járogatott el, ahol viz társaságban, egy kis borocska mellett elszórakozhatott. Krisztina a hozzá szükséges filléreket naponta leolvasta az öregur tenyerébe és az ebbe belenyugodott. Hisz ez az okos intézkedés arra is szolgált, hogy az öregur tu ne lépje az orvos által neki megengedett napi italadagot.

Krisztina az atyja délutáni kimenőit arra használta fel, hogy a saját társadalmi kötelességeinek is tegyen néha eleget. Meglátogatta ismerőseit, barátait. Ezek valamikor szép számmal voltak és szerették a saját balsorsának fítyelhányó élénk Krisztinát. Különösen a nála fiatalabb lányok körében kedvelték, mert ő is tudott fiatal lenni a fiatalok között; nem nevelősködött rájuk, és pajkos tréfáikban szívesen vett részt. Ebben a körben jól érezte magát, mert kis időre elfeledhette azt, ami a legkésőbb ritkán felvilanó derűre árnyékot borított. Mert gyakran voltak boros órai s olykor magára utaltságban mégis csak érezte, önállósága tudatának ellenére is, hogy a másokkal való társas érintkezés szükséges neki. Belőle merített újabb erőt az élet küzdelmeihez, amelyekből édesatyja halála, de leginkább az államfordulat óta neki is bőven kijutott.

Ezek a küzdelmek mind súlyosabbá váltak, mert a barátinói körében eddig talált erkölcsi támasz egyre fogyott. Jó ismerősei, barátinói lassan elhaltak, elköltöztek, férjhez mentek mellőle s ő most már igazán magára maradt. De a világról sem mutatta volna, hogy állapota kétségessé válása lesújtán a lelkét. Még a küsejével is az ellenkezőjét igyekezett bizonyítani.

Az évek múlása nyomot hágy az ember külsején. Krisztina sem volt kivétel, de ő ezeket a nyomokat eltűntette. Nem kacér hiúságból tette, hanem, hogy a lelke igaz állapotát az emberek előtt palástolja. Ezért akart fiatalnak látszani, nemcsak a lelke nyilvánulásaiban, hanem testben is. Nem akart tetszeni, hódítani, hanem azt akarta, hogy ne sajnálkozzanak rajta az emberek. Ezt a törekvést a viselkedéséből ki lehetett érezni és ezért nem is szólt meg őt senki, nem mosolygáltak meg, nem vette nyelvére a pletyka.

A háború s az azt követő béke éveiben sok baj, nyomorúság szakadt mindnyájunkra. Hallatszott is minden felé panaszkodás, siránkozás, de Krisztina néma maradt. Az egészséges, erős természetnek ez az ellenszenve, mellyel az az érzelmek közszemlére bocsátása iránt viselkedik, s mely az embert gyakran szívtelenné látta, még ha nem is az: megvédte Krisztinát a lelkét fenyegető bajokkal szemben, valahányszor azok megközelítették.

Krisztina büszke volt a lelki erejére s a függetlenségére. Büszkesége párosulva azzal az ellenszenvevel, soká tartotta őt fenn a balsorsával való harcban, látszatra sértetlenül.

Atyja halálával elmaradt annak nyugdíja. Ez csorbát ejtett a jövedelmén. A háború után támadt gazdasági válság kétségbe ejtővé tette a jobb sorsra érdemes, magára hagyott, koros nő súlyos helyzetét. A pénzértécsökkenése, az értékpapírosok elértéktel-

nedése, a nagy drágaság és sok más egyéb kellemetlenség, örökös aggodalom és bizonytalanság erős próbára tette lelki erejét.

Elt Magyarországon egy közelik rokona, aki szívesen adott volna a már idős elváruult leánynak menedéket, de ez még az önérejeire büszke, régi Krisztina volt, aki nem akart más terhére kegyelemkenyérten tengődni. Kosztos diákokat fogadott hát magához, négyet-ötöt egyszerre. Ezeket kiszolgálta, főzött, takarított, mosott rájuk; maga, mert rendes cselédet tartani nem volt módjában. Így még eltengődhetett egyideig, míg a gimnázium parallel magyar osztályai meg nem szűntek. De ezek évről-évre eggyel fogytak, míg 1926-ban az utolsó magyar osztály le nem érettségizett. Aztán ez a nagyon farszót keresete is megszűnt: nem kapott új kosztos diákok.

Most persze a fenyegető nyomor rémének hatása alatt nem választhatott ez a derék lány mást, mint vagy a rokoni szeretettel kínált menedéket, vagy az élettől való önként megválást.

Az utóbbi megoldási mód gyakori, nem meglepő s ha Krisztina ezt választja, az megdöbbenő lett volna, de nem csodálkozott volna rajta senki. De Krisztina vallásos volt és tudta, hogy az embernek tudnia kell parancsolni magának, hogy pedig olyan keményen, hogy azt, amit muszáj, megtegyen, akár telik benne kedve, akár nem.

Krisztina tehát számot vette a maga valóságos hitével és a körülményekkel, végre — ha még oly nehezére esett is büszke lelkének megválni a függetlenségétől: az első megoldási módot választotta. Elhagyta élete azon színterét, melyhez egy félszázad kevés örömeinek, annál több bánatának emléke fűzte őt, s mely azért mindeddig mégis meghitt otthona volt: örökre megvált Dobóvárszegtől.

Ugy hallom, még él. Kívánom hát neki, hogy a jó Isten az új esztendőit is erő s egészségben hagyja megélnie.

közel egy évszázadik a táncparkettot, amíg bevonul a jazz izgató, ritmikus muzsikája.

Pán sipjától a jazzig a melódia jellemző a táncmuzsikára.

A jazz a XIX. század vége teremtette meg, de Európában csak a XX. század második évtizedében lett népszerű. Amerikai import, Amerika a négerektől tanulta, akik felszabadulás után átvették az európai muzsikát, de a maguk ritmusához formálták és megszületett a jazz, ami négernek európai hangzásu, az európaiaknak négeres, Amerikának tökéletesen jó, elvégre sem európaiak, sem négeres.

A szaxofón, jazz kedvenc hangszere még a XIX. század találmánya. 1840-ben a klarinet ősből alkotta meg a belga feltalálója.

Ahogy a tánczene fejlődött, úgy alakultak a táncok is. Ha a tánczene fejlődését nézzük, láthatjuk, hogy hiven visszatérőzi a maga korának lelkét és temperamentumát.

Pán sipjától a jazzig a muzsika, a tánc, az erkölcs, a táncolók változtak, de egy végigvonul: az öröm és a szerelem, mely a muzsikával, a táncal annyira összefonódik.

Gy. R.

KÜLÖNFÉLÉK

KARÁCSONY LESZ.

Karácsony lesz. Ez a kis város barátságos lesz két napig, két nap szeretni fogja egymást a sok ember, ki itt lakik. Négy pap is fog majd prédikálni, a posta tizkor már becsuk: És röstelkedve bujnak majd meg, akiknek nincs karácsonyuk ...

— Megosztozunk a Jézus kincsen.

Itt glóriás fenyőfa gyűl, kinek kezében bibliai kincssé válik, amihéz nyúl —

Ott: fázón bujnak össze árvák, nem gyűjt fát reszkető anyuk: Jézus szegénységét öröklők, akiknek nincs karácsonyuk ...

Tékozló fiúk térnek meg majd Karácsonyunk fája alá, bús Lázárok kelnek életre és elfelejtik a halált, — kánai lakzi zenehangja néhol uccára is kijut: de Krisztus kinyit sirják végig, akiknek nincs karácsonyuk ...

Két nap négy pap fog prédikálni, hó lesz talán, friss, tiszta hó, — s egy eljövendő karácsonyról megmond majd vidy nótászó. Boldog öröm lesz a városban, a posta tizkor már becsuk: s Karácsony napján új Husvétrol, Feltámadásról álmognak majd, ... akiknek nincs karácsonyuk ...

Rév József dr.

— **Karácsonyi ünnepekre** előfizetőinknek-, olvasóinknak- és barátainknak sok örömet és boldogságot kívánunk. Bars szerkesztősege és kiadóhivatala.

— **Az Árvaházban a kis árvák karácsonyfáját** ma délután fél 4 órakor fogják meggyújtani. E kedves és meghatározó ünnepségre az érdeklődőket szívesen látja a vezetőség.

— **Szilveszter estélye a Kath. Körben.** A Lévai Kath. Kőr Vigalmi Bizottsága 1933. évi dec. 31-én, vasárnap a kör összes termeiben, tombolával, színelőadással és táncol egybekötött szilveszter estélyt rendez. Kezdeté este pontosan fél kilenc órakor. Zenét Sárai Kálmán szolgáltatja. Személyjegy 5 K, vigalmiadó 1 K.

— **A Kaszinó kulturrejteje** a legteljesebb siker jegyében zájlott le. Baráth Ius zongoraművészünk színes előadással előadott zeneszámaint albert tapsokkal honorálta a közönség. Wallo Albert könnyed előadási stílusa mindig lekötö a publikumot. Ezuttal Itá-

lia volt a témája, melyet a sok szeretettel és hozzáértéssel tárgyalva, mindvégig érdekes és vonzó tudott lenni. Veres László kiváló szavaltával járult hozzá az est sikeréhez. Mély átérzéssel, kitünő technikával adott elő Reményik és Ady verseket. Előadása ösztönözött tetszést váltott ki a közönségnél.

— **Teaestély.** A lévai izr. Nőegylet a város színháztermében f. hó 31-én műsorral egybekötött teaestélyt rendez, melyre az egylet tagjait és családjeit, az egylet iránt érdeklődőket, valamint Léva város és környékének társadalmát ezuton tisztelettel meghívja. A rendezőség már hetek óta azon fáradozik, hogy a műsor érdekessége által az estély sikerét minden téren biztosítsa. Az egylet vezetősége kéri a hölygeket, hogy utcai ruhában jelenjenek meg! Kezdeté 9 óra.

— **LTE teadélutánja** f. hó 26-án, karácsony másodnapján lesz megtartva. A háziasszonyok és házilányok örömmel látják vendégül a Léva és környékbeli sportársadalm minden tagját és azok vedégeit. Külön meghívó nem lett kibocsátva.

— **Szilveszter estélye.** A lévai főiskolások f. hó 31-én este fél kilenc órakor a Nemzeti kávéházban szilveszteri estélyt rendeznek. Az estély rendkívül szépnek és kedvesnek ígérkezik. Az agilis rendezőség különleges műsorral fog kedveskedni a közönségnek. Belépti díj tetszés szerint. A tiszta jövedelem a szegénysorsu főiskolások felszégélyezésére fordítják.

— **A Lévai Keresztény Munkás Egyesület** 1933. évi december 26-án, este 8 órakor színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Színe kerül: Zsindelyezik a kaszárnya tetejé, legujabb slager operett, a régi jó világból 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Erdélyi Mihály. Beléptidíj 5 K, vig. adó 1 K.

— **A városi magyar könyvtárban** az 1934. évre a beírások szerda—csütörtök—pénteki napokon délelőtt 10—12 óra közt eszközölhetnek: Városi székház II. emelet balra, pótlépcső. Régi tagok évi díja 6 korona, új tagoké — akik a Címjegyzéket is megváltják — 12 korona. Könyvváltás hente kétszer: kedd délelőtt 10—12 és péntek délután 4 — fél-7 órak közt. A könyvtár-örvény értelmében a könyvtár a község összes lakosainak rendelkezésére áll. Könyvtár-tartás.

— **Teadélután.** A Lévai Nőegylet Árvaháza javára január hó 6-án, délután 5 órakor, a Városi Szálló éttermében teadélután rendez, melyre ezuton hívja meg az egyesület tagjait és az árvaház jószívű pártfogóit.

— **A J. M. K. B. ezévi utolsó tudományos előadását** f. hó 20-án tartotta meg. Forgách Mihály a modern pedagógia feladatairól és módszereiről tartott előadást. Különösen Frank Antalnak, a volt lévai tanítóképzői tanárnak modern alapokra épített rendszerét ismertette és érdekes példákat hozott fel a praxisból is. Utána Beinrohr Dező beszélt a szocializmus fejlődéséről, objektíven, hatalmas, tudományos háttérrel rajzolt meg a szocializmusnak, mint tudományának, minden időknek, korszaknak meg voltak a maga társadalmi harcái, mert mindig voltak elnyomók és elnyomottak. Az első szocialisták, St. Simon Fourrier, Wen, a szocializmust a logika meggyőző erejével, balátsággal akarták elérni, azonban ez nem sikerült. Etkor jött Marx, aki csak forradalommal tartotta megvalósíthatónak, újabb követői ismét a békes fejlődés irányában orientálódtak (Bernstein iskola.) Mindkét előadást lapunkban közölni fogjuk. Az összes előadók magas színvonalon mozgottak és mindenki számára érthetőek és élvezetesek voltak. A közönség nagy számmal látogatta az előadásokat. Most két heti szünet következik, jan. 10-én ismét 4 előadás következik, szerdánként. Az elsőt Kardhordó Ödön, büntetőbíró tartja. A bűnözők lelki világa címen.

— **Gyász hírek.** Dr. Sós Antal ny. bányafőorvos és egészségügyi tanácsos f. hó 20-án elhunyt. A megboldogult sok éven keresztül köztisztelőben álló orvosa volt Salmebányának és Vihnyefürdőnek. Temetése nagy részvét mellett f. hó 22-én volt a helybeli izraelita temetőben. Az elhunytban dr. Sós László orvos édesapját gyászolja. — Dr. Vince Jenő aranyosmaróti orvos f. hó 19-én 57 éves korában elhunyt. A megboldogult halála általános részvétet keltett az egész környéken.

— **A délslavenszkoí költők szervekedése.** A költők és nagyközönség hasonlóan voltak jó ismerősök, mert a költők mindig hajlamosak voltak a visszavonult életre, a mindennapi élettel küzdő emberek elkerülésére. A polgári megélhetésért dolgozókat gyakran neveztek anyagiassáknak és gondolkodásukat profánnak. Ezért neveztek ezt a fel fogást a háború előtt elefantocion tonny mentalitásnak. Azóta azonban nagyon változtak az idők és ebből az elzárkózottságból a toronyból le kellett jönnie a mindennapi élet frontjára, küzdő terére: — a lövészárkba. Azonban ennek dacára sem jött közelebb egymáshoz a költő és a nagyközönség, amely még ma sem tudja belátni azt, hogy az, aki irodalommal és költészettel foglalkozik, végeredményképpen éppen olyan kenyérkereső, mint bárki más. A megélhetési bajokon kívül, amelyeken, a szociális világban, az éhenhalás keretén belül gondoskodás történik, sokkal nagyobb lelki és szellemi bajok azok, amelyekre a költők nemcsak nálunk, de az egész világon panaszkodnak. Ilyen bajok pl. a kritika mostohaasága és egyoldalúsága, az irodalmi szervezet hiánya, az irodalmi centrumok nélkülözése, amelyek nélkül nincsen egymás közötti érintkezés, egymást kiegészítő, megteremkeenyítés, vita, kölcsönhatás, tovább fejlődés. De ezeken a bajokon kívül a szlovenszkoí költészet legnagyobb panaszosa az, hogy nem tud érintkezésbe jutni a széles tömegekkel. Ezen a bajon nem lehet másképp segíteni, oda kell állni a délslavenszkoí magyar városok közönsége elé és a legszélesebb rétegek előtt szemelvényes kell megjelenni a költőnek, bemutatkoznia, ismerkednie, ha nem akar gyökértelenül, meddőn dolgozni. A délslavenszkoí költők új lépésre határozottak el magukat. Január hónapban több délslavenszkoí városban, nevezetesen: Komáromban, Ersekujváron és Léván, siker esetén: Dunaszerdahelyen, Nyitrán, Párkányban és Ipolyságban, vasárnaponként bemutatkozó estélyeket akarnak tartani. Az estélyen minden költő néhány versét adja elő és így a közönség a legjobban tudja megbírálni, ki mit tud és hogyan tud. Eddig a következő költők részvételére számítanak: Agárdy Zsigmond, Bólya Lajos, Csiba László, Barna Anny, Csontos Vilmos, Erdőhazy Hugó, Föderer S. Sándor, Ehrental Rózi, Kossányi József, Kovács Endre, Morvay Gyula, Nagyfalussy István, Sass János, Bolvák András. A szervezkedés munkáját dr. Strasser Elemér vállalta és minden remény megvan arra, hogy a tervből valóság lesz, a délslavenszkoí magyar költészet bizonyítékát adhatja életrelvalóságának. A szervezés munkájában nagy segítséget jelent Szombathy Viktornak keze, aki Délslavenszkon minden irodalmi és kulturális megmozdulást odaadással karol föl. Az estélyeket a délslavenszkoí költők a saját rendezésükben tartják meg, s a tiszta bevételből egy délslavenszkoí antológiát akarnak kiadni, hogy maradó emléke legyen első szervezkedésüknek. A további részleteket, az estélyek műsorát közölni fogjuk.

— **A lévai és környéki autósok szervekedése.** A közelmúltban megalakult Léva és Szlovenszkoí Automobilisták Klubjának helyi csoportja, amely tömöríti a lévai és a környéki autósokat. A Klub célja az autósok érdekeinek korporatív védelme, olcsóbb beszerzési lehetőségek kiharcolása. A már eddig is szép eredményeket elért csoportnak ca. 50 tagja van a következők tisztkarral: diszelnök dr. Zostyák András ker. főnök, elnök Adler Gyula, alelnökök Frasnch József, dr. Tury József, Weisz Gyula, titkárok Weinberger László, Beinrohr Dező, pénztárnok Kostyék József, jegyző Tatar Sándor, orvosok dr. Adorján Hugó, dr. Bányai Sán-

dr. Guba János, dr. Pick Imre, dr. Vidlicska Jaroslav, ellenőrök dr. Weisz László, Protivánszky Ferenc, Bazilik Mihály, műszaki tanácsadó Troler Jenő, választmány Boros Béla, Drdos János, Konec Károly, dr. Liebermann Erőd, Munk László, Nagy András, Prahár István, Smkó Oszkár, Schléisinger Béla, Wertheimer Dező.

— **A munkanélküliség ügyében,** az elmúlt hét folyamán, Antal Gyula városbíró kezdeményezésére, értekezlet volt, melyen nagyobb társadalmi akció lebonyolítását határozták el, minek folyamánként minden valószínűség szerint egy 8 tégből álló bizottság fogja megkeresni városunk polgárságát és megkérni az adakozásra. Jelenleg az állam 176 családnak nyújt munkanélküli segélyt és ezenkívül december hónapban a város 317 családot látott el élelmiszerekkel és blokkal, így tehát 493 család jutott december hónapban segélyhez.

— **A régi postatakarékpénztári betételek** rendezésének ügye évek óta megoldásra vár. Több százezer, javarészt kisember várja türelmetlenül ennek az ügynek sürgős rendezését. Lapok híradása szerint a prágai postatakarékpénztár jogelődje a prágai csekhivatal már régebben befizette a volt budapesti postatakarékpénztárral szemben fennálló követelések összeírását. Csehszlovákiában összesen 48.385 régi magyar postatakarékpénztári betétkönyv van 66 millió KČ betéttel és 2936 folyószáma tulajdonosokkal 43 millió KČ követelése van. Magyarország már mintegy 70 millió KČ névértékű háború előtti értékpapirt adott át Csehszlovákiának eme követelések fedezésére, mely értékpapírok az 1928 év óta összegyűlt szelvényekkel mintegy 90 millió KČ értéket képviselnek. A volt magyar postatakarékpénztár betétesei minden régi korona követelésért előreláthatólag 70 csehszlovák fillért kapnak, tehát jóval többet, mint a volt bécsi postatakarékpénztár hiteltelők, akik 30 fillér körül kapnak koronánként.

— **Nem fizetnek a maradékbirtokok.** Tépánky (csehszlovák agrár) a földhivatal költségvetésének elődjét, közölte a bizottság tagjaival, hogy a földreform keretében még 333 átvételt kell realizálni. E 333 ügy 306 349 hektárnyi területű földbirtokra vonatkozik. A maradékbirtokok tartozásainak egyik tétele 237 és a másik tétele 86 millió koronát tesz ki. E tartozásokat a földhivatal nagyrészt peres úton könytelen behajtani.

— **100 éves házasság.** Délszerbában Klioova községben egy Dimitrievics Sztóján nevű parasztházaspár most tünnepet házasságának 100. évfordulóját. A házastársak mindegyike 118 éves. Ugy a férfi, mint a nő még mindig jó egészségnek örvend és még ma is végeznek könnyebb házi munkát.

— **Mi történik a világon egy óra alatt?** Erre a kérdésre különböző statisztikákból kapunk választ. Egy óra alatt tehát a következők történnék: 5450 születés, 4630 halálozás, 1200 házasság, 85 válas, 198 600 bűntény, melyből csak 177 000 et derítenek fel és büntetnek meg. A gyarak 1300 tonna szövőtárral termelnek. Az emberiség 176 tonna dohányt, 3 és fél millió pohár bort, több mint egymillió pohár söröt, 50 millió csésze kávét, 25 millió kiló burgonyát, 500 millió kiló húst és 35 millió kiló kenyert fogyaszt. 114.000 sürgöny, 1141 millió levél és levelezőlap megy át a világ postáinak a kezén, 5 millió angol font bélyegértékkel. Egy kínai kuli egy pennyt keres, Henry Ford 200 angol fontot. A világ filmgépeit 30 millió kilométer celluloidot használnak fel. Hatvan millió napilappéldányt nyomnak.

— **Új babiloni torony.** Az 1937-iki párisi világkiállításra két francia mérnök egy hatézer méter magas toronyt tervez. A torony vasbetonból építik fel s óriási dugóhúzóhoz fog hasonlítani. Köröskörül egy gépkocsisutnak spirális kanyarulati lesznek, amelyek a torony csúcsáig fognak felvezetni. Nem építenek ugyanis liftet, a közönség gépkocsikon jut fel a torony tetejére. Főnt szálloda és gépkocsiszin lesz. A torony tetején éjjel lángcsóva fog világítani, amelynek fénye egész Boulogneva világit.

— **Szerencsétlenség a kálnai vasúti átjárónál.** Hétfőn este a kálnai vasúti átjárónál, — ahol annakidején a tildí buscsók tömegkatasztrófa is történt — s ahová azóta sem mulasztottuk el minden egyes alkalommal követelni az olyannyira hiányzó utazói sorompót, ismét szerencsétlenség történt. Starba János bakabányai kádár Sírbl János bakabányai fuvarost 75 koronáért fogadta fel, hogy egylovával elszállítja árúját a nyitrai vásárra. Este, amidőn a vásárról visszafelé jöttek, a kálnai vasúti átjárónál, az esti köd miatt, már csak akkor vették észre, hogy a pozsonyi motorosvonat közeledik, amidőn az már csak mintegy 150 méternyire volt tőlük. Talán még nem is ez lett volna a katasztrófa oka, még sikerülhetett volna nekik átjutni a motoros elől, a katasztrófát az idézte elő, hogy a síkos sírre nem tudott feljutni a kocsi kereke, hanem csak a sín hosszában csuszott tovább, anélkül, hogy átjutda volna szelni. A kritikus pillanatban Starba kádár leugrott a szekérről, így minden baj nélkül menekült meg, míg Sírbl, aki a lovat gyalogosan hajtotta, súlyos ballábérést szenvedett, a kocsin ülő Starbané pedig agyrázkódást és más sérüléseket szenvedett. A lovat a motoros halálra gázolta. A két súlyos sebesültet a lévai kórházba szállították. A vizsgálat megindult.

— **Hadgyakorlatok 1934. évben.**

1934-ben be lesznek hívva a rendes hadgyakorlatokra mindazon tisztek és őrmesterek, kiknek besoroztatási évfolyama 1930, 1928, 1926 és 1924. évben volt. Azonkívül a következő évfolyamu tartalékos legénység: 1929. és 1927. mindennemű klasszifikációval, továbbá 1925 évfolyamhoz tartozó klasszifikációval rendelkező tartalékos legénység. Végül a következő évfolyamokhoz tartozó póttartalékosok: 1931, 1929, 1927, 1925 és 1923. mindennemű klasszifikációval. Tisztek, őrmesterek és a tartalékos legénység 3 hetes gyakorlatot végeznek, a többi évfolyamhoz tartozó póttartalékosok szintén 3 hetes gyakorlatot végeznek. Ezenkívül be lesznek hívva mint rendezés azon személyek, kik az előző években a hadgyakorlatokra szóló behívólevélnek nem tettek eleget. Kivételet képeznek azon személyek (a póttartalékosokon kívül) kiknek 1934-ben kellene pótolni az elmaradt gyakorlatot, például az engedélyezett elhalasztás miatt, vagy betegség miatt stb. A hadgyakorlatokra behívott személyek néhány turnusba lesznek behíva. Szezonmunkások (építőmunkások, festők, pincérek, földműves munkások stb.) továbbá földművesek, kik kimutatástól igazolni tudják, hogy a családból, vagy hozzáértő alkalmazott által, nem tudják magukat helyettesíteni a szezonmunkáknál, ezek kérvényezhetik, hogy a gyakorlatra április elejétől május vége közötti időben hivassanak be. Ezen időközötti behívást kérvényezhetik azon személyek is, kik külföldre szándékoznak utazni. Azon tartalékosok és póttartalékosok, kiknek fontos okuk van, hogy bizonyos hónapban legyenek a hadgyakorlatokra behíva, vagy kik halaszthatatlan indok folytán kérvényezni akarják a gyakorlatnak jövő évre való elhalasztását, továbbá más hadtestnél, mint a saját (más helyőrségben) való engedélyezés kérvényezését kívánja, a saját érdekében nyomatékosan figyelemztetnek, hogy kellőképpen indokolt kérvényeiket (bélyegzetlenül) a vonatkozó kerületi hivatal által ügy terjesztjék be, hogy 1934 január 15-ig (az orvosoknál 1934. január 1 ig) beérkezzenek a katonai parancsnokságokhoz, melyek azok fölött döntenek. (A tartalékos tisztek és őrmesterek a vonatkozó hadkiegészítő parancsnokságoknál kötelesek a kérvényeiket betérjesztetni.) Csupán az időben beérkezett kérvényeknek fog lehetni törvényeszerűleg eleget tenni. A kérvényei a katonakönyv nem csatolandó, azonban a kérvényező köteles feltüntetni a pontos születési évszámát, a besoroztatásának évét, községi és politikai járástól illetőségi helyének. Azon kérvényekhez, melyek a hadgyakorlatra szóló behívólevelével kikézbítésése után adnak be, szükséges a katonakönyvnek a mellékelése is. Ajánlatos azon körülményt tekintetbe venni, hogy a kiképzési oknál fogva lehetetlenség minden kérvénynek kedvezésen eleget tenni. Minden egyes döntése az erre felhatalmazott paranc-

snaknak végleges, azaz megfellebbezhetetlen és nincsen semmi értelme a további kérvényezéseknek, panaszok vagy fellebbezések meg sem lesznek válaszolva.

— **Hazitolvaj.** Kürthy Gusztáv ruha kereskedő rakatárát Hlavacik József nevű szolgája évek óta dezsmálta. A napokban rájöttek a lopásokra és a tettest letartóztatták. Eddigi megállapítás szerint a kár 15—20000 koronára rug. Az ügyben többen mint orgadák és büntársak bele vannak keverve. A nyomozás még tovább folyik.

— **A „Krisztus Királysága”** karácsonyi száma 6 oldal terjedelemben jelent meg. A lap a Krisztus Király himnusz dalmat is közli és bővelkedik a szebnél-szebb mélyenirő cikkekből és közleményekben. Egyes szám ára 40 fillér.

— **Megjelent az Új Élet decemberi száma.** Nagy és szép utat tett meg az ifjú katolicizmus folyóirata, az Új Élet. A Rády Elemér kiváló szerkesztésében megjelenő folyóirat 2 éves fennállása alatt rendkívül megerősödött, elterjedt s ma már egyetlen magyar kultüremler asztaláról sem hiányozhatik. Az 1933. évben összesen 680 oldal terjedelemben jelent meg a Prohánszka Körök ezen hivatalos lapja és mint világnézet és szociális folyóirat ugy beföldön, mint külföldön a legteljesebb elismerést váltotta ki. A kerácsonyi szám kitűnő írők munkáival, nivós tartalommal jelent meg. A lap előfizetési ára 30 K. Kiadóhivatal: Rozsnyó, Főter 4.

— **A Szinházi Élet újsí száma.**

Há olyan bő lesz az 1934-es esztendő, mint amilyen gazdag a Szinházi Élet újsí száma, akkor minden jót várhatunk az új esztendő-től. Szinházi Élet újsí száma 6 K. Előfizetési díj negyedévre 60 K. Kiadóhivatal: Budapest VII. Erzsébet körút 7.

— **Kétévi feygház büntetésére ítélték a plébánia templom betörőjét.** A komáromi kerületi bíróság betöréses lopás miatt f. hó 18-án, hétfőn vonta felelősségre Bernáth Rudolf és Bernáth István alsóháromi lakosokat, mert betörték a plébánia templomba és onnan négyezer korona értékű felszerelt loptak el. Mikor a loptott holmit Sejmecbányán értékesíteni akarták, elfogták őket. A bíróság előtt Bernáth István tagadott és mivel ellene nem volt bizonyíték sem, fel kellett menteni. Bernáth Rudolfot, aki heimerő vallomást tett, kétévi feygházra ítélték.

— **A vörőshagymarak főleg a hagyományt támadja meg.** A fertőzés a földben történik. A betegség azonban csak a kieszedés után, a teletetés alkalmával mutatkozik nagyobb arányban. A betegség a hagyma nyakán kezdődik, ahol a külső héj egy foiton elszárad és bűsüpped. Az ilyen hagyományt keresztöltívég, annak husos levelei fejt olynak, mintha meg volnának forrázva: puhák, zsírnyűnek s az egyes rétegek között fehér, egérszürke, vagy zöldes feteszeszínű penész van, amely nem más, mint a rákot előidőző gomba fonalteste. A földben levő hagyományt többnyire csak a nyakát támadja meg a rák az elmondott tünetek mellett, a tőlére elrakott hagyományon azonban a betegség lassan, de fokozatosan terjed feülről lefelé, kívülről befelé, míg az egész hagyma husa megromlik. A különböző vörőshagyma félék különböző fogékonyaságot tanusítanak a betegséggel szemben, miért is olyan helyeken, hol a rák jelentékeny károkat szokott előidézni a vörőshagymában különös gondot kell fordítani az ellenállóbb fajok termesztésére. Fel fogékonyabbnak látszik a rák iránt az ugynevezett ezüsthagyma, míg a kénárga, a körtealakú és a violaszínű kevésbé fogékony. A rákos hagyományt, melyeknek betegségét többnyire a földfeletti zöld részek is elárulják, ki kell szedni idejében.

— **Mennyi egy kilowatt elektromos erő?** Kéves embernek van sejtése arról, hogy mennyi elektromos erőt jelent 1 kilowatt, pedig az elektromos művek mindeütt kilowattokba mérik le és számlázzák a fogyasztott elektromos áramot. A németországi Essenben egy kiállítás keretében bemutatott az összes elektromos háztartási eszközöket és szellemes képeket magyarátták meg azok működését és tették érthetővé az elektromosság alapfogalmait a nagyközönség

számára. Az egyik kép egy óriási kávéskannán ábrázolt, amelyet kévéző nénikék ültek körül. A magyarzó felirat pedig elmondta, hogy az óriási kávéskannában 40 csésze kávé van és a fellemeztetésére éppen 1 kilowatt áram szükséges. Tehát 1 kilowatt annyi elektromos áramot jelent, amely 40 csésze kávé melegít föl. Egy gomb megnyomására a kávéskanna mellett jobbról s balról kávécsésze oszlopok emelkedtek föl, összesen 40 darab csésze, hogy a látogató közönség el ne felejtse, hogy 1 kilowatt áram, melyért 35 fillért fizet, 40 kávécsésze tartalmát melegíti föl, tehát egy csészenyi kávé fellemeztetés nem kerül egészen 1 fillérbe.

— **A megfagyott takarmányrépa** csakis bevermelve vagy zombolyázva tartható el. Születesse fel répáját, keverje szalmacsészával, vagy penészesmentes buzapelyvával és vermelje el ugyanugy, mint ahogyan a csalamádét szoktuk. Az így bevermelt répa átmeleg a tejsavas erjedésen és egész télen át kitűnő takarmányt szolgáltat. Ha mélyenülő répafajt termel, akkor költség- és munkakímélés céljából megteheti azt is, hogy a répákat ott fejelteti le, ahol azok ép ('agymentes') része kezdődik és a még nem fagyott részt úgy teszi el egészben, míg a fagyottat bevermelteti.

— **Az Orient mozgóban** a karácsonyi ünnepek alatt nagyszerű műsor lesz bemutatva. Ma d. u. 2—4 órákor Villy Forst hangosfilmje a Hivjón és jővők megy. holnap d. u. 2—4 órákor G. Fröschlich nagyszerű filmje, a Fehér barát című drámát mutatják be és f. hó 26-án d. u. 2—4 órákor Nyugaton a helyzet változatlan című háborús film kerül bemutatásra. — Holnap és f. hó 26-án este 6 és fél 9 órákor a Keringő mórca r. ragyogó kiállítás, érdekes meséjű és hangulatos zenéjű sláger operett fogják előadni. A főszerepeket Eggerth Márta, Szöke Szakáll, Paul Hörbiger játsszák.

— **Az Apolló mozgóban** a karácsonyi műsor rendkívül érdekesnek ígérkezik. Ma d. u. 2—4 órákor Eggerth Márta kedves filmje, a Szerelmi négyes megy, holnap, f. hó 25-én d. u. 2—4 órákor Emberek a rács mögött c. szenzációs drámát pergetik le. A főszerepet Dita Parlo játssza. Kedden d. u. 2—4 órákor gyönyörű német filmpereget a Női diplomata kerül sorra Eggerth Mártával. — Holnap és kedden este 6 és fél 9 órákor a szezon legnagyobb újdonságát, a Napugár az égen c. világalágit mutatóját be. Főszerepeket Anna Bella és Gusztáv Fröschlich alakítják. F. hó 29, 30 és január 1-én Ufa idei slágerét, Venca csillaga c. filmpereget fogják látni. A főszerepét Liane Haid és Ossi Oswald alakítja.

Dr. Bándy László specialista fogorvos október 2-án megkezdte rendelését fog és szájbetegek részére. Stefanik utca 14. (Fogadó utca). Rendel az összes gyógyalpok részére is.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a gallérokat 60 f-ért tisztítom, kérem szives pártfogásukat, Özv. Lipták Lajosné.

Ne vegyen ajándékot karácsonyra semmit addig, míg nem győződött meg, hogy ridikülökben, parfüm és manicur készletekben, valamint fotográfáló gépekben a legnagyobb választék és legolcsóbb beszerzési hely PICK drogeria Leviczé.

A Vatikán rövidhullámú adója karácsonyi misét közvetít az egész világra. Bizonyára Ön is szeretné meghallgatni ezt a misét, ami könnyen elérhető, mert a rövidhullám nem ismer távolságokat. Telefonunk rendszerű Superhet 620 készülékkel nemcsak zavartalanul veheti eddig el nem ért tisztaságban a vatikáni álmor's leadását, hanem az angol, francia, amerikai és ausztráliai állomásokat is, nem is szólva a rendes körzetben fekvő adókról. Vételkényezern nélkül bemutatja a Radio Central Kern Testvérek szaktüzlete, Léván.

Közönség köréből.

NYILTTÉR. *)

Figyelmeztetés!

Tudomásomra jutott, hogy bizonyos Schischka nevű utazó, aki állítólag zongora hangolónak adja ki magát, nevemben zongora eladásokat, hangolásokat és javításokat vállal el és ezen címen előlegeket vesz fel.

Figyelmeztetem az igen t. közönséget, hogy az illető nincs általam felhatalmazva bármily munkát elvállalni, vagy nevemben üzleteket kötni. Az ebből eredő károkért semminemű felelősséget nem vállalok.

Fentnevezett egyén ellen a szükséges lépéseket már megtettem.

WERNER

zongoragyár és kereskedés
Bratislava, Hviezdoslav-tér 32.

*) Ezen rovat alatt közzétettük nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönet nyilváníások.

Özv. Löwy Lipótné urnó és Engel Pál ur. koszorúmegváltás címen 50—50 koronát juttatott hozzánk a tüdőbetegoldozó intézet céljaira, amely nagylelkű adományért ezután is hálás köszönetet mondunk. — Egy magát megnevezni nem akartó ur. hölgy, intézetünk állandó jótévedője 20 K-t küldött a tüdőbetegek karácsonyára. Igaz köszönet érte!

A lévai tüdőbetegoldozó intézet vezetősége.

A Magyar Nemzeti Munkás és Földmies Párt évi szervezete ezután mond hálás köszönetet mindazon nemes szívű és jólelkű embereknek, akik önkéntes adományaikkal munkanélküli magyar munkások karácsonyát örömeteljessé tették. Az elnökség.

A Női és Férfi Mária Kongregáció a leghálásabb köszönetet fejezi ki mindazoknak, akik karácsonyi jótékonycélú bazárunkhoz bármivel is hozzájárultak és akik karácsonyi bevásárlásaikat bazárunkban eszközölték és ezáltal lehetővé tették, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok dacára bevételeink 3.320 K-t tett ki. Ezeu összegből 96 gyermek kapott meleg ruhát, 14 gyermek kabátot, 9 cipőt, 1 szivertter 70 felöltőt kapott pénzübeli segélyt és a Schöeller uradalom által ajándékozott liszt és fa segélyben részesült. Amidőn a megajándékozottak szivből jövő hálás köszönetét tolmácsoljuk, kívánjuk, hogy a Szeretet estején minden jótövedőnek lelkebe igazi béke és boldogság költözzön.

Az Orsz. Keresztényszocialista párt mindazon párttápainak és jóakar. inak, kik a párt lévai szervezetenek karácsonyi szeretetadomány akciójához hozzájárultak s ezáltal számos munkanélküli és szegényorsu pártihűvel és magyar testvérünk nélkülözését legalább az ünnepek tartamára enyhítették, ezután is hálás köszönetet mond.

Léva 16 3. dec. 21.

Majthényi László,
körzeti és ideigl. helyi elnök.

A lévai inségbizottság közleményei:

A munkanélküliek és ellátatlanok felségelyezésére szolgáló inségadóra 1933. dec. 15-től dec. 21-ig az alábbi befizetések eszközöltek 1930 K-összegeben.

Steiner Sándor 100, Knapp Gyula 200, Knapp Géza 200 Sárhegyi János 50, Weisz Gyula psk 200, Witty Zoltán 30, Bargár József 200, Dr. Steiner Oszkár 300, Ondrejko-vits Mária 100, Link Bernát 100, Weinberger Zsigmond 100, Schwitzer Gyula 150, Feldmann Géza 200 K-é.

Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket.
INSÉGBIZOTTSÁG.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Góbb András Jókai Ágnes fia. András. — Sikel Imriska fiai Jaroslav és László (Irkék) — Hrihoronok Pál Bányász Julianna leánya Erzsébet. — Majoros Béla Knopp Irma leánya Erzsébet Viola.

Házasságok. Hudec József Szabó Erzsébet r. k. — Kacián Sándor József Porubszky Ilona Hermína r. k. — Macala József Kacián Erzsébet r. k.

Halálozások. Steiner Károlyné szül. Rosenblüh Janka 60 éves. — Csető János 85 éves. — Varanny Magdolna 37 éves. — Özv. Inger Istvánné szül. Sztribula Mária 51 éves. — Brezina János Gusztáv 45 éves. — Balázs János 34 éves. — Özv. Dohány Jónásné szül. Kósa Eszter 73 éves.

A "Bars" rádió műsora:

A budapesti műsornál minden hétköznapon:

6.45 Torna, utána gramofon zene.
9.45 Hírek. 12.35 Hangv. folyt.
10.— Előadás—felolvasás 13.— Pontos időjelzés.
11.10 Nemzetközi vízelj. 14.30 Hírek.
12.— Deli harangszó. 15.— Piaci árak, árt. hírek
12.25 Hírek. 16.45 Pontos időjelzés.
22-23 között pontos idő és hírek.

Vasárnap, december 24.

BRATISLAVA. 8 R. k. mise. 21.15 Karácsonyi versek és dalok.

BUDAPEST. 9.30 hírek. 10 R. k. mise. 11.15 Unitárius istentisztelet. 12.30 Operaházi zk. 14 Gramof. 15 Földművelésügyi előadás. 15.50 Gyermekdalok. 16.30 „Karácsony a föld deli sarkán” előadás. 17 Sporteredmények. 17.10 Hangv. Zenekar. 18.30 „Csendes éj, szent ez éj” előadás. 20.55 Harangszó Bethlemből. Közvetítés. Utána a „Szent este” való tekintettel, az adás éjfélj szünetel. 24 Éjféli mise.

PRÁHA. 9.40. 10.30 Gramofon. 12.15 Katonazk. 13 Karácsonyi dalok. 16.15 és 16.45 Gramofon. 22.20 Egyházi hangv. 24 Éjféli mise.

WIEN. 8 Gramofon. 10.40 Orgonahangv. 12 Rádiózk. 16.30 Karácsonyi dalok. 18.50 Kürtnyegyes. 22.15 Zene. 23.50 Toronyzene. 24 Éjféli mise.

Hétfő, december 25.

BRATISLAVA. 9 R. k. mise. 11 Hangv.

BUDAPEST. 8.45 Hírek. 9 Ref. istentisztelet. 10 R. k. mise. 11.30 Evang. istentisztelet. 12.35 Hangv. Zenekar. 14 Gramofon. 15 Gyermekszínház előadása. 16 Szalonok. 17 „Karácsonyi népszokások népszokások itthon és külföldön” előadás. 15.40 Karácsonyi est a Zeneművészeti Főiskolából. 18.40 „Ahol a betlehemi csillag megállott” előadás. 19.10 „Beszámoló a rádióhétről” előadás. 19.25 Bura cigiz. 20 Vidám ebélszélés. 20.30 Előadás a stúdióból „Csárdáskirálynő” operett 3 felv. 22.40 Guttenberg jazz és Veres cigizk.

PRÁHA. 7.30 Fördőzene. 10 Egyházi zene. 12.15 Katonazene. 18.45 Gramofon. 19.00 Operettközv. 22.40 Gramofon.

WIEN. 9 Gramofon. 11 Rádiózk. 12.20 Szimfonikusok. 15.30 Wacek-zk. 17.30 Vonósnyegyes. 19 Dalest. 20 Operett. 22.20 Gramofon.

Kedd, december 26.

BRATISLAVA. 8 R. k. mise. 9 Gramofon. 16 Karácsonyi hangv.

BUDAPEST. 9.45 Hírek. 10 R. k. mise. 11.15 Görögkat. istentisztelet. 12.30 Gitárhangv. 13.45 Honvéd-zk. 15 „Leányok a jövő küszöbén” előadás. 15.30 Gramofon. 16.30 „A sziv költője” előadás. 17 Cselényi magyar nótákat énekel, kíséri Magyar cigizk. 18 „Karácsony” közv. Szanyból. 19 Lehár-egyveleg. 20.35 „Háziasít és hazaszereget” előadás. 21.05 Hetényi—Buday—Sebő-trió. 22.25 Rigó cigizk. 23 Angolyelvű előadás.

PRÁHA. 7.30 Fördőzene. 10 Orosz énekar. 17.45 Gramofon. 20.05 Filharmonikusok.

WIEN. 9 Mise. 12 Rádiózk. 17.15 Tautenhayn-nyegyes. 19 Lehár-est. 20.40 Álomjáték.

Szerda, december 27.

BRATISLAVA. 11 és 17.50 Gramofon. 17.55 Magyar óra. 20.05 Rádiózk. 21.10 Hangjáték.

BUDAPEST. 12.05 Bertha-zk. 13.05 Államrendőrségi zk. 15.55 Diákfelőra. 16 Asszonyok tanácsadója. 17 „Szlovák ezredék hőstettei a világháboruban” előadás. 17.30 Gramofon. 18 Olasz nyelv. 18.30 Lugossy István tárogatózik. 19 Munkásfelőra. 19.30 Vonósnyegyes. 20.40 „Hej, az a nótá” Két zenés egyfelvonás. 22 Kurina cigizk. 23 Operaházi zk. PRÁHA. 11, 12, 10, 12, 10, 13, 45, 15, 30, 17, 35 és 17, 55 Gramofon. 19.25 Mandolinzene. 20.05 Szaxofonjáték. 21.10 Rádiózk.

WIEN. 11.30 Rádiózk. 13.10 Gramofon. 15.50 Hangv. 19 Katonazk. 20.35 Szimfonikusok.

Csütörtök, december 28.

BRATISLAVA. 11, 17, 25 és 18.10 Gramofon. 22.10 Hangverseny.

BUDAPEST. 12.05 Szőlőkvarrett. 13.30 Szimfonikus zk. 16 Ifjusági előadás. 17 Földművelésügyi előadás. 17.30 Zongorahangv. 18 Angol nyelv. 18.30 Hangv. 19 „Cazotte jóslatai” ebélszélés. 19.30 Operaházi előadás „Hoffmann meséi” dalmű 4 felv. Majd Mándits-jazz.

PRÁHA. 10.10, 12.10, 13.45, 15.30, 17, 27 és 17.50 Gramofon. 19.30 Mandolinnyegyes. 19.45 Angol dalok 20.05 Hangv. 21.15 Fuvószk.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Rádiózk. 15.50 Gramofon. 17.15 Dal és áriaest. 22.45 Rádiózk.

Péntek, december 29.

BRATISLAVA. 11 Gramofon. 18.05 Zongorahangv. 19.25 Szlovák műdalok.

BUDAPEST. 12.05 Hangv. 13.30 Rác cigizk. 15.30 Diákfelőra. 16 „Segítetek” előadás. 17 „Vidám óra Mikszáthtól” előadás. 17.30 Mándits-zk. 18.10 Gyorsírás. 18.40 Hegedűjáték. 19.10 Küllégi negyedóra. 19.25 Gramofon. 20.10 Anyag és élet” párbeszéd. 20.50 Operettrezletek. 22.35 Perts cigizk.

PRÁHA. 10.10 Szalonzene. 11, 12, 10, 13, 45 és 15.30 Gramofon. 17.05 Vonósnyegyes. 20.30 Filharmonikusok hangv.

WIEN. 11.30 Rádiózk. 12.10 Gramofon. 15.50 Hangv. 19.55 Gaudriot jazz. 21.30 Kamarazk.

Szombat, december 30.

BRATISLAVA. 11 és 18.30 Gramofon.
BUDAPEST. 12.05 Hangv. 13.30 Bpesti Hangv. Zenekar. 16 Meseóra. 17 „A mentők Szilvesztere” előadás. 15.20 Gramofon. 18 Mit üzen a rádió. 18.40 Bpesti Ref. Egyház Énekkara. 19.30 „Lacika megbátorodik” ebédszélés. 20 Előadás a stúdióból „Haydn” hangjáték 6 képbén. Utána Rácz cigizk. 22.45 Operaház zsk.

PRAHA. 12.10 és 15.50 Gramofon. 16 Jazz. 17.25 Gramofon. 20.10 Lakok.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12 Rádiózk. 16.25 Hangv. 17.25 Gramofon. 19 Rádiózk. 20.05 Szimfonikusok hangv. 22 Haupt-zk.

S P O R T

Következő: Boros Béla

LTE dísznótoros vacsoráját jan. 11-én, a városi vígadó éttermében tartja.

LTE álarcos bálját február hó 5 én fogja megtartani.

Az őszi szezonban LTE 16 mérkőzést játszott és ennek alapján 6-szor győzött, 5 döntetlen, 5-öt veszített. 39-et adott és 32 gólt kapott. Egész évi mérleg: 35 mérkőzés, 16 győzelem, 8 döntetlen, 11 vereség, 94 adott és 73 kapott gól. Eredményeket mutatják, hogy a csapat, különösen a csatársor megerősítésre szorul.

A Zselizi Sport Club jelenleg a II. osztály bajnokság vezető helyén áll, egyenlő pontszámmal, de jobb gólaránnyal a Komáromi Rapid Egyetértés előtt. A tavaszi mérkőzéseit ha sikeresen végzi, reménye meg lehet arra, hogy az őszi szezonban már az I. osztályban fog játszani. A törekvő egyesület szép sikerét örömmel közzéjük és további munkájához lelkes kitartást kívánunk.

Gabonaárak:

Buza	—	100 kg	122	—	124 kor.
Rozs	—	„	70	—	72 „
Árpa	—	„	66	—	69 „
Zab	—	„	60	—	62 „
Kukorica	—	„	83	—	85 „
Bab	—	„	70	—	80 „
Lóheremag	—	„	900	—	950 „
Lucernamag	—	„	600	—	650 „

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bars megyei Népbank Levica, jelentése.

	dec. 16-án:	dec. 23-án:
100 pengé	—	470. —
100 osztrák schilling	—	392. —
1 angol font	—	110. —
1 amerikai dollár	—	21.40
100 svájci frank	—	652. —
100 francia frank	—	131. —
100 líra	—	178. —
100 német márka	—	802. —
100 dinár	—	42. —
100 lei	—	17.50

FITZSIMMONS:

70.000 TANU

az Athenaeum detektív és kalandos regények sorozatának 4. kötete, ára 6.— Ké. 70.000 tanu (néző) előtt játszódik le a két rivális footbalcsapat játéka mely bünygyé fejlődik.

Töltőtollak.

Karácsonyi ajándéknak alkalmas - - 4:50-től

Nyitrai és Társa

könyvkereskedésében k a p h a t ó

▶ APRÓ HIRDETÉSEK ◀

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekhöz kérünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

Előnyösen fekvő és a mai kor igényeinek is megfelelő villaszerző ház a Kákában, valamint Kiskálnán két ház nagy telekkel eladó. Érdeklődni lehet Szauer Izidornál vagy Bernát és Fenyvessi cságnél Levicén. 24

Német és angol nyelvet tanít ALSTERNÉ Bácsák-sor 2.

Keresek január 1-től két fiamhoz 9 és 11 évesek — bejáró oktatót szlovák és magyar nyelvismerettel — lehet férfi vagy nő, aki foglalkozna velük naponta délután 2 től 5 óráig és előkészítené a másnapi leckékre. Hívi 250.— Ké és uzsonna. Cím a kiadóban. 1651

Léván Palyaudvar-sor 6. számú ház kerttel eladó. — Magtudható 7. szám alatt. 1652

Boraim mérését folytatom. 1 liter 6 kor. POLGÁR JÁNOS Tabán-utca 11. 1656

Bor kimérés, siber 6 Ké, muskotály 8 Ké. literje GAÁL JÁNOSNÁL Láva, Kálnai-utca 34. 1658

Ház eladó két részben is. Érdeklődni Mező-utca 7. 1660

Halló! Hová megyünk Szilveszterre? SZENESSY GYULAHÓZ, lesz ott dísznótoros vacsora és kellemes szórakozás. 1661

Korcsolyák köszörfülést és nikkelezést garancia mellett vállalom. KMETYO BÉLA galv. technikus és spec. műköszörős Levica, Szepesi-u. 23. Ugyanott tanonc felvétetik. 1663

Eladó üzletnek alkalmas új ház. Cím a kiadóban. 1659

Harmóniumok 1000 Ké:ol. Használt zongora 2500 Ké ért eladó JURANEK Ladányi-u. 7. 1664

Bútorozott utcai szoba külsőbejárattal, étkézőszékkel 1—2 úr részére azonnal kiadó Szepesi-u. 39. 1666

S. Mária urnának Levica. — Levele van József jelleg alatt a helybeli postán posterestant. 1667

Gyökerez szőlőjtványok, csemegés és bor fajok, nemesített gyümölcsfák megrendelhetők MILE KÁROLY Láva, Csapás-út 1. 1668

Uzlethelyiség kiadó Martonfi u. 6 szám. Bővebbet az udvarban, földszint. 1670

1 szoba és konyha bútorozva, vagy 2 szoba és konyha üresen kiadó Zách u. 5. 1671

Korcsolyák jókarban levők olcsón eladó KÖVESI vendéglő Szepesi-u. 12. 1672

Háziszolga kerestetik, lehetőleg nő. Cím a kiadóban. 1673

SZÉPIRODALMI MŰVEK

NAGY VÁLASZTEK-
BAN KAPHATÓK

NYITRAI ÉS TÁRSA
KÖNYV- ÉS PAPIRKERES-
KEDÉSÉBEN LEVICÉN-LÉVÁN

Kályhák! Kályhák!

ELVÁLLALOM: Cserépkályhák, takaréktűzhelyek felépítését, ugyszintén kályhák átrakását, tisztítását és vaskályhák samottozását szakszerűen és jutányos áron. - Új cserépkályhák állandóan készíten. - A n. é. közönség pártfogását kéri

RICHTER BÉLA

kályhás LEVICE, Kopai utca 10.

„DUNA”
általános bizt. r. t. főigynöksége
Rónai Lipót
irodáját áthelyezi
1934. évi január hó 1-től Levica,
Hviezdoslavová (Petőfi) utca 9., I. em.
(Bafa mellett) Müller-féle házba

Legolcsóbb

és legszebb kivitelben
érc- és fakoporsók
Léván, Szepesi utca 21.
szám alatt kaphatók

Gráner Gyula
asztalos mesternél

Kidobja pénzt az ablakon

ha értéktelen izzólámpát vásárol.
Kérjen márka árut, amely biztosítja a gazdaságos fogyasztást.

Ne vásároljon „olcsó” izzólámpát, mert a csekély megtakarított összeget sokszorosan ráfizeti a nagyobb áramszámlán és a gyengébb világításon. A photometer (mérészköz) csalhatatlanul bizonyítja ezt.

Saját érdekében kérje tehát a szaküzletokban a világhírű

Házhoz szállítunk

100 kg nyári rózsza burgonyát **Kč 66**
 100 „ őszi rózsza „ **Kč 45**
 100 „ fehér nagyon izletes burgonyát **Kč 50**

mind kézzel válogatott

100 kg sertéseknek való burgonyát **Kč 16**

PREISICH & ROSENBERG**SOHA**

olyan alkalom,
 mint **MOST.**

Óra és ékszerben

olcsó karácsonyi árak

Steiner Testvéreknél

Levice, Bafa mellett

Elsőrendű tüzelő anyagok

1-a Donnac Antracit **Kč 54**
 1-a Ostravi Karvini koksz „ **42**
 Pormentes lengyel szén „ **34**
 kapható házhoz szállítva

BLUMENFELD spediteurnél

Levice, Vojenská u. 8. Telefon 69.

Čd. 5350/1933.

Hirdetmény.

MAROSFALVA község telekkönyvi betétei az 1886. évi XXIX. t. c. évi XXXVIII. 1891 évi XVI. t. c. értelmében ellettek készítve, a nyilvánosságnak átadva s ezért felhivattamak :
 1.) Mindazok, akik az 1886 XXIX. t. c. 16 és 17 §-ai alapján ideértve a §-oknak az 1889: XXXVIII. t. c. 5 és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, valamint az utóbbi törvény 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből keresetüket, azok pedig, akik valamely teherátvitelnek az 1886. XXIX. t. c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt a telekkönyvi hatóságnál nyújtás be, mert a határidő eltelte után indítandó annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, jog hátrányára sem szolgálhat.

2.) Mindazok, akik az 1886 XXIX. t. c. 16. és 18. §-ai eseteiben — ideértve az utóbbi szakasznak az 1889: XXXVIII. t. c. 5 és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, hogy írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt a telekkönyvi hatósághoz nyújtás be, mert a határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3.) Mindazok, akik a fentebbi 1. és a pont esetein kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban megsértve vélik, hogy a felszólalásaikat tartalmazó kérvényt a telekkönyvi hatósághoz legkésőbb hat hónap alatt nyújtás be, mert a határidő eltelte után a betétek tartalma csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek sérelme nélkül támadható meg.

Végre figyelemztetendők a felek, hogy a betétek szerkesztésére kirendelt bizottságnál benyújtott eredeti okirataikat, — amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy olyanokat pótlólag benyújtatnak a telekkönyvi hatóságnál visszavehetik.

A hat hónapi határidő számítható 1934 május hó 31-ig.

Okresný súd v Leviceiach, odd. V. dňa 25. novembra 1933.

JÁN VALLÓ, súdny rada.

VEGYÜNK

első kézből száraz tűzifát!

Orosz L. Bertalan

fatermelő Rožňava

Szállít:

tűzifát

a következő választékokban, vágatlant, vagy felvágva:

Hántott tölgy, dorong

Bükk, hasáb

Bükk, dorong

Tölgy, hasáb (nem hántott)

Nyír, hasáb

Nyír, dorong

Telefon 73.

Van szerencsém az igen tisztelt vevőimet értesíteni, hogy a Vigadó épület átalakítása miatt üzletem megszűnt.

Műhelyemet továbbra

is saját lakásomon, Žabia (Béka) utca 13. szám alatt

fenntartom.

Állandó raktár, igen szép férfi ruhaszövegekben. Tisztelettel

POLLÁK SAMU

úri szabó, Levice

**Művelt családoknál
 a legszebb karácsonyi**

a j á n d é k**A KÖNYV**

**Nagy választék a karácsonyi
 könyvpiac újdonságaiban**

NYITRAI ÉS TÁRSA

könyvkereskedésében Léván.

HANGOS APOLLÓ MOZI

NAGY KARÁCSONYI NÉPELŐADÁSOK!

December 24-én vasárnap d. u. 2 és 4 órakor
A legnagyobb sikereket elért első-
rendű német hangos filmoperett!

Szerelmi négyes

Főszereplők: MARTHA EGGERT,
Leo Slezák és Georg Alexander.

December hó 25-én, hétfőn 2 és 4 órakor
nagyszabású németül beszélő film-
dráma, a nagy fegyencélkezés az
északamerikai Sing-Sing fegyházban

Emberek a rács mögött

Főszerepekben: DITA PARLO,
Jindrich Georg és Gusztáv Diesel.

December hó 26-án, kedden 2 és 4 órakor
bájos németül beszélő és hangos
filmoperett, gyönyörű zenével

A női diplomata

Főszereplők: EGGERT MÁRTHA
és MAX HANSEN
Helyárak: 1.20, 2.50, 3.50 4.- Ké.

MEGLEPŐ KARÁCSONYI FŐMŰSOR!!!

December 25-én hétfőn és decem-
ber 26-án kedden 6 és 9 órakor
a szezon legújabb újdonsága! Vi-
lágsikerű németül beszélő és han-
gos slágerfilm! Fejős Pál rendezte
s zenéjét Farkas Ferenc szerzette.

Napsugár az égen

Főszereplők: ANNABELLA
és GUSTAV FRÖHLICH

December 29- és 30-án és január 1-én,
péntek, szombat és hétfőn nagy
UFA sláger. Gyönyörű németül
beszélő és hangos filmoperett!!!

VELENCE CSILLAGA

Főszerepekben: LIANE HAID,
Ossi Oswald és Paul Westermeier

Építőtelkek

az Újmajor és az épülő
dohánybeváltó
mellett fekvő, Schoeller
és Társa cég tulajdonát
képező területen

eladók

Felvilágosítást ad:

Dr. Simek István
ügyvéd, LEVICE

Legmegbízhatóbb
TÖLTÉNYEK!

Vadászfegyverek,
vadászati és halászati
cikkék!

LÖPOR
és robbantószer áruja!

A LEGSZEBB
AJÁNDÉK
EGY
PFAFF

KERÉKPÁROK
nagy választékban!

GRAMOFONOK és LEMEZEK
legújabb felvételek!

Szak szerű JAVITÓMŰHELY
és kerékpár ZOMÁNCOZÁS!

BAROSKA J. mechanikus,
puskaműves Levice, Kálnai u. 3. Telefon 130.

Karácsonyi vásár! KERN TESTVÉREK

fűszer, gyarmatáru, vas és rádió áruházában

Alapított 1881.

Léván

Telefon 14.

Karácsonyi fűszer és csemegeárak!

Karácsonyfa cukorkák, diszek!

Karácsonyi ajándéknak legalkalmasabb modern háztartási és
konyhafelszerelési cikkek. - Korcsolyák, ródlik, skik, fényképezőgépek.

A karácsonyi ünnepek előtt **FRISS ÉLŐ DUNAI HALAK!**

Nagy karácsonyi kiállítás!

Olcso árak!

Békét, szeretetet hirdet a karácsony!

Szerezzen igazi karácsonyi örömet,
tegye boldoggá otthonát

RADIOVAL

amely ma már a legolcsóbb és legkedvesebb

karácsonyi ajándék

Előnyös részletfizetési feltételek!
Kevés pénzért — sok öröm!!!

Nagy radio kiállítás! Occasio!

RADIO CENTRAL - KERN TESTVÉREK

Alapított 1881.

áruházában Léván.

Telefon szám: 14.

Legrégibb szaküzlet!

Legnagyobb tapasztalat!

VOLTA

műszaki vállalat

LEVICE,

Köztársaság-tér 7.

Szállít: mindennemű elektromos anyagot,
legmodernebb radiokészülékeket és radioanyagot
Vállal: elektromos szereléseket és javításokat

Tulajdonos: Dipl. Ing. CSORBA JENŐ

HÖLGYEIM! HÖLGYEIM!

Itt a farsang — a szórakozás ideje. Bármily tökéletes alakja, a modern ruha csak úgy érvényesülhet, ha fűzőjét az eredeti GASPÁR modell (Budapest) szerint választja, melyet a legjobb kivitelben a legolcsóbb ár mellett **SZÜGYI ARANKA** készíti. - LEVICE, Városházköz.

FIGYELEM!

Használja fel e szelvényt,
melynek ellenében egyszerű
díjtalan próba arckezelést kap

SCHWARZ SZERÉN

kozmetikai szalonjában.
Sztefanik (Telek) u. 6.

VESZEK

nyers szőrmeárut:

Rókát — — KČ 60-tól feljebb
Görényt — KČ 40 „
Nyestet — KČ 200 „
Hódpatkányt KČ 7 „

SIEF SAMU

szűcsmester, LEVICE

HANGOS ORIENT MOZI

NAGY KARÁCSONYI NÉPELŐADÁSOK!

Dec. 24-én, vasárnap 2 és 4 óra-
kor Willy Forst hangosfilmje
HIVJON ÉS JÖVŐK

Dec. 25-én, hétfőn 2 és 4 óra-
kor G. Fröhlich, Charlotte Susa a
FEHÉR BARÁT
c. hangos és beszélő drámában

Dec. 26-án, kedden d. u. 2 és 4
órák nagy háborus film E. M.
Remarque ismert regény nyomán

Nyugaton a helyzet változatlan

KARÁCSONYI FŐMŰSOR!!

Látogassanak meg bennünket
karácsonyra, felejthetetlen él-
ményben fognak részesülni!

KERINGŐ MÁMOR

Ragyogóan szép hangos filmpo-
rettünkben Eggert Márta, Szőke
Szakáll, Paul Hörbiger és Hansi
Niese. — Hangos heti hirdó!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Levicén

**Schück Gyuláné divatruházában,
Bafával szemben gyűjtőtelepet létesíttem**

és megbízóimnak a legtökéletesebb munkát minden konkurenciát kizáró áron nyújtom:

Gallér, hófehér zománc fénnel KČ 0.45
Férfi öltöny, garant. vegyileg tisztítva KČ 22.—
Valamint minden festést és tisztítást vállal.
Szakos, gyors és megbízható kiszolgálás.

KEMÉNY,

vegytisztító-, ruhafestő- és gőzmosógár
BANSKÁ BYSTRICA

Ujdonság!

Fontos minden Háziasszonynak!

Van egy kellemes meglepetésünk az Ön részére.

Nincs többé fejfájás, ha Ön vasaláshoz

**fehér gázmentes faszenet
használ.**

A FEHÉR FASZÉN minden gázfejlesztés nélkül ég el, teljesen szagtalan és zárt helyiségben használható.

A FEHÉR FASZÉN jelent nagy megtakarítást, miután ennek használata teljesen fölöslegessé teszi a drága villanyvasalót, vagyis a drága villanyáram fogyasztását.

A FEHÉR FASZÉN minden vasalóban használható.

Az összes kulturálmokban szabadalmaztatva Č.S.R. P. No. 7532/1932. — Nyugatszlovénkö részére egyedárúsítás

STEINER MARCEL LEVICE, Kalnicka ul. Tel. 128.**Utolsó 14 nap!****Itt a karácsony - itt az újév!**

LEGSZEBB,
LEGOLCSÓBB,
LEGHASZNOSABB

ajándékok még soha nem létezett **alacsony áron****KOHN és KOVÁCS**
DIVATHÁZÁBAN.**Nagy maradékvásár!****Férfi ing és nyakkendő vásár!****Szővet, selyem és bársony vásár!**

Néhány szenzációs olcsó ár:

Karton — — — 1.90 KČ	Féhnemű selyem — 6.80 KČ
Indantren — — — 2.90 KČ	Richter bársony — 6.80 KČ
Bemberg — — — 3.90 KČ	Mongol — — — 7.80 KČ
Ribulden — — — 4.90 KČ	Zsenília sál — — — 9.50 KČ
Meleg szövet — — — 5.90 KČ	Georgette — — — 9.80 KČ

Szőnyeg, függöny, paplan, linoleum nagy választékban!